

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. Quæ sit justa causa & solemnitas alienandires Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Cæterarum verd rerum, cum immobilium, cum etiam mobilium, si pretiosæ sint, & servando servari possint, ut sunt vasa aurea, argentea, casule, tapetes, & quæcumque triennio non corrumpuntur, vel notabiliter non deteriorantur, alienatio non aliter permittitur, quam ex justa causa, & servata forma à jure præscripta, *c. unic. 17. Extravag. hoc tit. can. Sine exceptione 11. qu. 2.* Quæ duo ad validitatem alienationis conjunctim requiruntur, ut unum sine altero non sufficiat, & altero deficiente alienatio sit ipso jure nulla, *c. ult. hoc tit.* De utroque proinde inde specialiter nuac videamus.

§. III.

Quæ sit justa causa & solemnitas requisita ad ejusmodi alienationem.

1. *Iusta causa alienandæ res Ecclesiæ.*
2. *Solemnitates quæ servandæ in ea alienatione.*
3. *An in consilio Pontif. alienatio sit licita, & quatenus.*
4. *In dubio præsumuntur servatæ solemnitates.*
5. *Enormiter lasa Ecclesiæ restitui potest.*

1. **I**usta igitur causa alienandæ res Ecclesiæ est quadruplex, Prima est Necessitas, cui aliter succurri nequeat, *Clement. 1. hoc tit. c. 1. in f. de pignoriibus*: ut si Ecclesiæ ære alieno gravata sit, nec habeat res mobiles ullas, unde solvat. Secunda, Utilitas manifestatur si res aliqua Ecclesiæ alienatur ad aliam meliorem emendam, *d. Clement. 1. c. d. can. Sine Exceptione, c. Vi super 8. in fine h. t.* Tertia, Pietas, veluti ad redimendos captivos, pauperes tempore famis alendos, *can. Aurum, can. Gloria 71. xii. q. 2.* Quarta est Incommoditas, ut sitis Ecclesiæ ut sumptuosa, & parum utilis; sed hæc revocatur ad secundam.

2. Solemnitas seu forma consistit in his quatuor; Primò, ut à Prælato cum Capitulo vel Clero super re alienanda fiat tractatus, an expediat eam alienari, *d. can. Sine Exceptione*: & sufficit unus tractatus. Secundò, ut Capitulum consentiat expressè in alienationem; saltem pro majori & saniori parte, *d. c. 8. in fine hoc tit. c. Quæ. Quanto sup. De his quæ sunt à Prælato sine consensu Capituli.* Tertio, ut Capitulum sublegetur: hoc

tamen non requiritur, nisi in donatione, venditione, & permutatione. Imò jam consuetudine receptum est, ut sufficiat subscriptio Notarii. Quòd si alienetur res Ecclesiæ, habentis Rectorem unum, eo quoque in consilio vel invito, alienari res nequit, *c. Placuit 51. xii. qu. 2.* ne quidem vacante Ecclesiæ, *can. ult. x. qu. 2.* Quartò, ut Superioris accedat auctoritas; quin non exemptis est Episcopus, à quo saltem in his ditionibus concedi facultatem alienandi res ad Ecclesiæ sibi subjectas spectantes, testatur Zypæus *hoc tit. num. 2.* In exemptis est Prælati, cui Ecclesiæ vel Monasterium immediatè subest. In alienatione tamen rerum Monasterii non tantum opus est consensu Capituli & Abbatis, sed & Episcopi, qui cognoscat, an expediat Ecclesiæ fieri alienationem, *can. Abbatibus x. 1. qu. 1. can. In venditionibus xvi. qu. 7.* In patronatus tamen Ecclesiæ consensum Patroni non necessariò requiri, tenet Abbas *in c. unico sup. Vi Zeele beneficiorum dimissus, consar. Pias. d. loco num. 16.* nisi quoad bona, quæ ab ipso patrono proveniunt: quò pacto intelligi potest Chop. *De sacra polit. lib. 43. a. 2. num. 28.* ubi confessum requiritur patroni.

3. Præter hanc formam Paulus II. in *d. Extravag. Ambitiosa* statuit, sub gravibus pœnis, ne ulla fiat alienatio concessioque bonorum Ecclesiasticorum aut pii loci, in consilio Romano Pontifice: & ut facta aliter nullas sit roboris & momenti. Hæc tamen Extravagans non videtur passim usu recepta, præsertim quoad locationem & quoad pœnas, Sylvester in *Summa V. Alienatio §. 15.* Navar. in *Manuali c. 27. n. 149.* Covar. l. 2. *Var. resot. c. 16. num. 6.* Neque opus est hac consultatione in rebus momentis nec quando de facili adiri & consuli Pontifex non potest, vel ubi constat alienationem esse necessariam & in mora periculum esset, veluti pro alimonia pauperum, urgente fame vel alia necessitate, pro redemptione captivorum, *can. Gloria Episcopi xii. qu. 2. Piasec. d. loco num. 28.* Necitem in alienatione summa pecuniaræ ad pium usum, quantumvis ea magna sit, si ad mensam pertineat Prælati, Lessius *De iustit. & iure lib. 2. c. 24. Dubit. 11.*

4. In dubio autem præsumuntur servatæ solemnitates, ex diuturnitate temporis. Nec id mirum, cum temporis etiam diuturnitate nempe XL. annorum præscribi res Ecclesiæ

possint, Piasec. *ibid.* num. 17, ubi alios citat.

Nec obstat Constitutio Pauli IV. quam refert Petr. Mathæus in suo VII. *Decretal. lib. 1. Tit. 1. c. 2.* qua omnes alienationes bonorum quominus Ecclesiasticorum, sine requisitis solemnitatibus, & in damnum Ecclesiarum factas, revocavit, nullaque temporis præscriptione validari posse decrevit: quia illam Constitutionem Pius IV. revocavit & reduxit ad terminos Juris communis, Piasec. *ibid.*

Multo magis præscripta censetur res Ecclesiæ, si à tempore alienationis intercesserit tempus immemorabile, vel centum annorum, etiam contra Ecclesiam Romanam, c. *Ad audientiam sup. De præscript.* etiam in casu, quo lex prohiberet præscriptionem, quia talis prohibitio non excludit immemorabilem, nisi & hæc expresse nominetur, Piasec. d. loco n. 18. Si tamen ex instrumento alienationis appareret injustus titulus, qui causaret malam fidem, tum non induceretur præscriptio, c. *fin. sup. De præscript. Navar. Conc. 3. c. 5. de censibus.*

5. Observandum postremò hic est, si quid in ritu & solemnitate, requisita ad alienationem rerum Ecclesiasticarum sit omissum, alienationem esse ipso jure nullam, etiam si ex justa causa fuerit facta c. *ult. hoc tit.* Quemadmodum enim quod sit contra leges, jure civili habetur infecto, l. *Non dubium Cod. De legib. ita & quod sit contra Canones est ipso jure nullum. Ac proinde alienatio ipso quoque jure nulla est, facta quidem secundum solemnitates, à jure requisitas, sed non ex justa causa alienandi, puta necessitate vel utilitate Ecclesiæ postulare, quia Canones conjunctim, ut dixi, requirunt hæc duo, ut & solemniter & ex justa causa fiat alienatio, c. *Vi super in fine hoc tit. c. can. sine exceptione XII. qu. 2.* Quòd si verò subsistat quidem alienatio, quia facta sit & ex justa causa, & solemniter, id est servatâ formâ à jure præscripta si tamen per eam Ecclesia inveniat enormiter læsa, poterit restitui in integrum, & rescindi alienatio, c. *Ad nostram 11 hoc tit. exemplo minorum,* quibus Ecclesia comparatur,*

TITULUS XIV.

De Precariis.

1. Nomen contractus aliquando propriè, quandoque latius sumi,
2. Contractuum alii Nominati, alii Innominati,
3. Item alii bonæ fidei, alii stricti jura.
4. Alii Re, alii Scriptura, alii Verbis, alii consensu perficiuntur.
5. Precarium quid sit.
6. In quo à commodato differat.
7. Sumi pro contractu, & pro re, qua precariis datur.
8. In quo à Precaria seu Precariis differat.
9. Precaria quinto quoque anno renovanda.
10. Et ex causa revocari potest.

Quoniam superiori Tit. dictum est, alienatione rerum Ecclesiæ regulariter esse prohibitam: ideo nunc sequitur de quibusdam alienationis speciebus seu contractibus quibus fit alienatio: & quidem primò de Precariis, quia cum per eas non transferatur dominium, sed solum utilitas, dubitari potest, an sint licitæ, an non.

1. Pro pleniori autem intellectu eorum, quæ hoc Tit. & aliquot sequentibus dicuntur, præmittendum est, Contractum aliquando sumi propriè pro obligatione ultero citroque, quæ Græcè *ἰσχυρά* vocant, l. *Labeo 19. D. De verb. significat.* id est pro conventionione, quæ utrimque obligationem parit: nam obligatio non est propriè contractus, sed ejus effectus: aliàs verò latius sumi nec distingui à Pacto, nihilque aliud esse, quam duorum plurimumve in idem placitum consensum, seu conventionem, sive pariat utrimque obligationem, ut Emptio-ventio, Locatio-conductio: sive ex altera parte tantum, ut Donatio, Promissioque accepta, Depositum, Precarium. Et in hac acceptione Contractus imprimis dividitur in Nominatum & Innominatum.

2. Nominatus contractus dicitur, qui certum & distinctum ab aliis contractibus nomen habet